

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת טטיאנה מזרסקי

פ/25/2358

הצעת חוק איות שמות רחובות, דרכים ומקומות ציבוריים (תיקוני חקיקה), התשפ"ג–2023

1. תיקון חוק המוסד העליון לשון העברית
העליון לשון העברית

בחוק המוסד העליון לשון העברית, התש"ג–1953¹, אחרי סעיף 10 יבוא :
"איות ומאגר שמות 10א. המוסד יקבע את אופן האיות של שמות מקומות ציבוריים של מקומות ציבוריים בעברית, בערבית ובלועזית וינהל מאגר שבו יפורטו שמות המקומות הציבוריים ואופן איותם (בחוק זה – מאגר השמות); מאגר השמות יפורסם באתר האינטרנט של המוסד ויעודכן פעמיים בשנה; לעניין סעיף זה, "מקומות ציבוריים" – מקום ציבורי כהגדרתו בסעיף 235א(א) לפקודת העיריות², צרכי ציבור כהגדרתם בסעיף 188(ב) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965³, וכן כל מקום אחר שאישר שר הפנים לעניין סעיף זה."

2. תיקון פקודת העיריות
בפקודת העיריות⁴, בסעיף 235, בפסקה (4)א, בסופה יבוא "נקראו שמות כאמור על שם אישיות או לציון אירוע, מושג או מקום, יאותו השמות בעברית, בערבית ובלועזית בהתאם לאיות הרשמי המופיע במאגר השמות כהגדרתו בסעיף 10א לחוק המוסד העליון לשון העברית, התש"ג–1953; נבחר שם שאינו מופיע במאגר השמות, תועבר החלטה לעניין איות השם למוסד העליון לשון העברית והשם יאות בעברית, בערבית ובלועזית בהתאם לקביעתו."

¹ ס"ח התש"ג, עמ' 168.

² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

³ ס"ח התשכ"ח, עמ' 307.

⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 8, עמ' 197.

הוראת מעבר 3. הרשויות המקומיות, החברה הלאומית לתשתיות תחבורה או הרשויות המוסמכות לכך לפי החוק יתקנו את השלטים שהותקנו לפני תחילתו של סעיף 4)235 לפקודת העיריות, כנוסחו בסעיף 2 לחוק זה, בתוך חמש שנים מיום תחילתו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

שמות המקומות והאתרים בישראל עקביים אך ורק בשפה העברית. במקרים רבים איות שמות מקומות ואתרים בשפות זרות משתנה משלט לשלט. כך לדוגמה תייר המבקש לנסוע משדה התעופה נתב"ג לקיסריה יתקל פעם בשם Queysaria, פעם בשם Caesarea, ופעם בשם Ceysariya. תייר המבקש להגיע לכינרת יתקל בשלטים המובילים ל-Sea of Galilay, ולאחר מכן בשלט המוביל ל Yam Kinneret. נוסע המבקש לעלות לתחנת הרכבת בתל אביב ייתקל, בין השלטים המובילים ל-"train station" גם בשלט המוביל ל-"rakevet". הדבר מקשה מאד כמובן על דוברי שפות זרות, אזרחים ותיירים כאחד, ומעמיס על המשק נטל כלכלי ותדמייתי מביך ומיותר. התופעה נפוצה בתוך שטחי הרשויות המקומיות גם בהקשר לשמות רחובות. כך אפשר למצוא רחובות בשם Ebn Gabirol ובמקום אחר Ebn Gvirol, או לדוגמה רחוב הרצל יהיה ברשות אחת Hertzal וברשות אחרת Herzel, וכן הלאה. הדבר נכון גם לעניין איות שמות המקומות והאתרים בערבית.

לפיכך, מוצע כי האקדמיה ללשון העברית תהיה המוסד העליון שיקבע את נכונות איות שמותיהם של מקומות ציבוריים ואיות זה יפורסם באתר האינטרנט של המוסד שיעודכן פעמיים בשנה. בנוסף, מוצע כי רשויות מקומיות יפנו לאקדמיה ללשון העברית על מנת לקבל אישור לאיות שם של מקום ציבורי חדש, למעט מצב שבו השם מופיע במאגר השמות באתר האינטרנט של המוסד. עוד מוצע להסדיר את נושא איות השמות בשפות זרות בשלטים של מקומות ציבוריים. כמו כן, מבקשת הצעת החוק להסדיר את השילוט הקיים בהתאם להסדר החדש בפרק זמן סביר ובהתחשב בפעילות השוטפת של הרשויות המקומיות.

תקופת המעבר הארוכה (5 שנים) מסירה את החשש מהעלות התקציבית בגין החלפת השלטים עצמם תודות לתחלופתם בפעילות השוטפת של הרשויות המקומיות.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וארבע ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת איימן עודה וקבוצת חברי הכנסת (פ/3706; פ/823/25).

הצעת החוק זהה לפ/823/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ב בשבט התשפ"ג (13.02.2023)